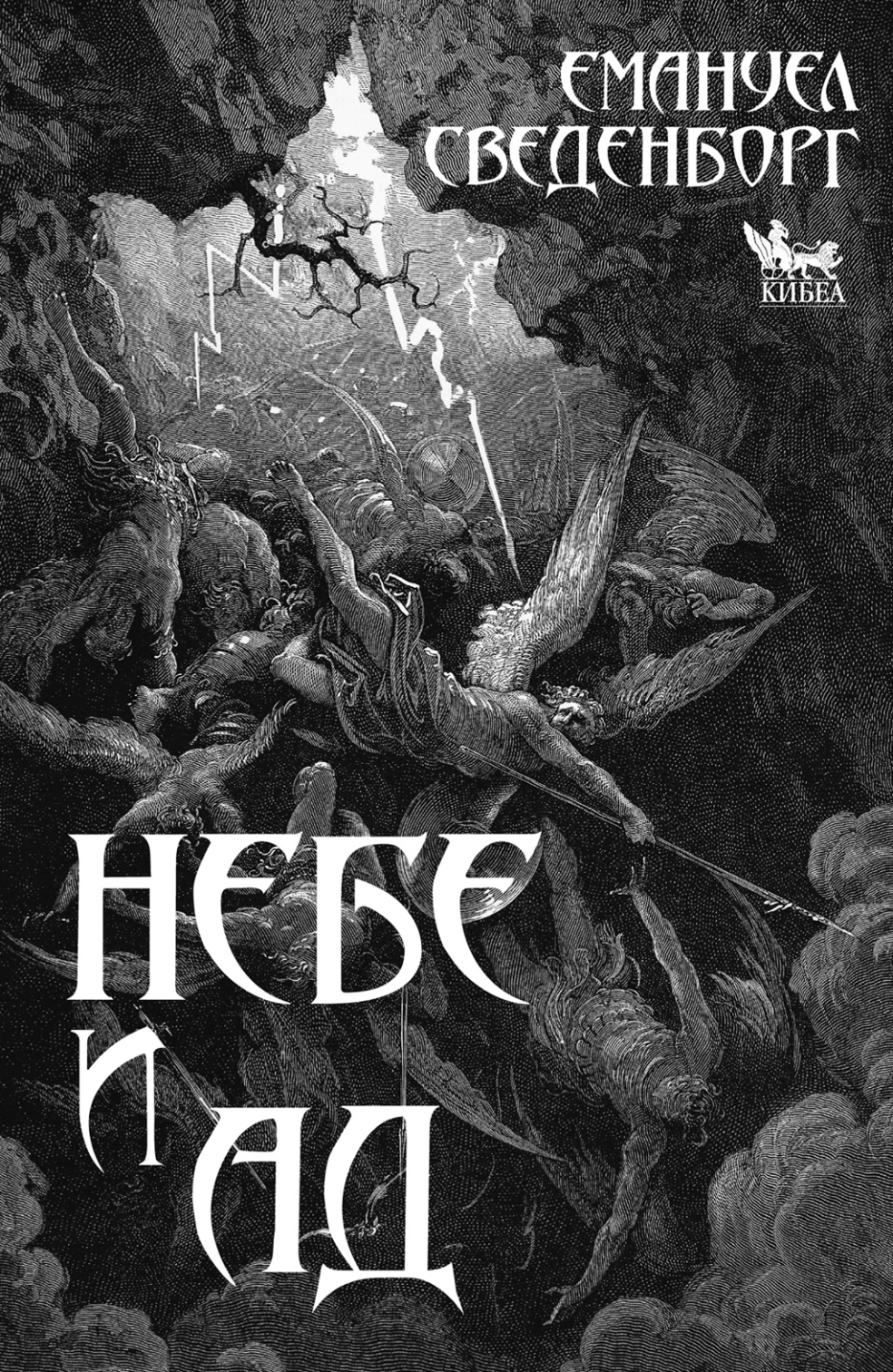
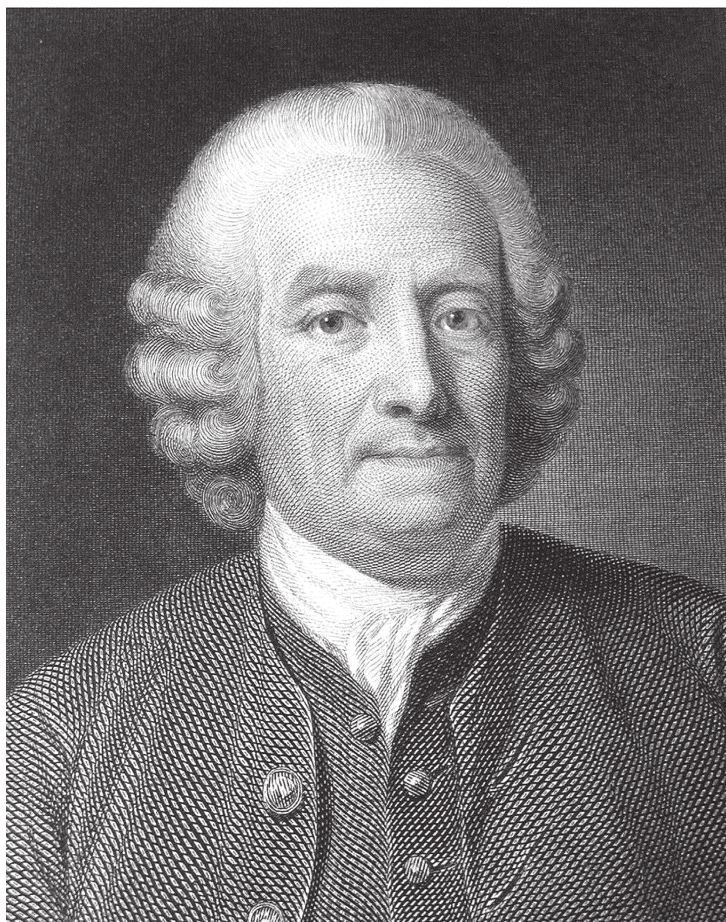

ЕМАНУЕЛ
СВЕДЕНБОРТ

НЕБЕ
И
АД

Емануел Сведенборг

ЕМАНУЕЛ СВЕДЕНБОРГ е роден на 29 януари 1688 г. в Стокхолм. Неговият баща е църковен настоятел, а по-късно получава епископски сан и благородническа титла (което води до замяна на фамилното име Сведберг с по-облагороден вариант – Сведенборг). Освен това бащата е професор по богословие в университета в Упсала. Ставайки кралски капелан, той влиза в политическия елит на Швеция. Емануел постъпва в университета в Упсала на 11-годишна възраст (това не е нещо необичайно за времето си) и го завършва след 10 години. Получава обширни познания по естествени науки, философия, право, древни и нови езици. Много добре свири на орган. Младещт пътува пет години из Европа, като по време на странстването си задълбочава своите познания в областта на физиката и астрономията и усвоява редица занаяти – шлифовчик на оптични лещи, часовникар, гравър, дърводелец, книговец.

През 1716 г. започва едновременно научната и административната кариера на Сведенборг: бива публикувана първата му статия и постъпва на работа в Минното управление, където работи 30 години. Същевременно започва да се изявява и на политическото поприще. За големия му авторитет свидетелства фактът, че кралят Карл XII го прави свой съветник по инженерните въпроси. Подобно на Леонардо да Винчи, Сведенборг измисля проекти за машини на бъдещето – в неговите записки има схеми на летателен апарат, пневматична пушка, подводница, парен котел. Но главното му занимание, преди да настъпи чудодейният обрат в живота му, е естествознанието, което му донася международна слава. През 1734 г. биват публикувани неговите „Трудове по философия и минералогия“. Няколко години по-късно се появява „Стопанството на одушевеното царство“, където водеща тема е опитът да се разкрие тайната на душата – според Сведенборг тя е посредник между единната система на живите организми и божествената безкрайност.

Скоро обаче Сведенборг започва да изследва душата от други позиции. Ако се съди по дневниците му, през 1744–1745 г. той преживява сериозна криза с донякъде психологически, донякъде религиозен характер. Измъчва се от съмнения, има необикновени съновидения, отдава се на молитви и размисъл. Преломът настъпва през април 1745 година, когато Сведенборг се намира в Лондон. Едно изключително видение му позволява да види „света на духовете, Небето и Ада“ и той приема като своя мисия да стане вестител на небесния свят за човечеството. От този момент нататък започват постоянните му контакти със „света на духовете и ангелите“. Той започва да тълкува Библията от нова гледна точка и в резултат се ражда фундаменталният му труд „Небесни тайни“. Следващите 27 години до края на живота си Сведенборг посвещава на своята пророческа мисия. Той издава книгите си анонимно, със собствени средства и води уединен живот. От тези години датират станалите вече христоматийни случаи за неговото ясновидство. За един от тях (Сведенборг описва в детайли избухнал пожар, намирайки се на 300 мили от мястото на пожара) свидетелства не друг, а самият Кант.

Последните години от живота на Емануел Сведенборг са помрачени от преследване, организирано от протестантски епископи, които отхвърлят неговите тези. Стига се дори до съдебен процес. В крайна сметка експертизата не намира преки признаци за ерес в трудовете на обвиняемия, от друга страна обаче, не изобличава обвинителите. Тази неопределеност обезпечава възможност за работа на Сведенборг.

През 1771 г. той заминава за Холандия, където бива публикувана една от най-важните му книги – „Истинската християнска религия“. След това отива в Лондон, където здравето му се влошава. Според негови приятели Сведенборг е предсказал точната дата на смъртта си – 29 март 1772 година.

СЪС СВОЯ ФУНДАМЕНТАЛЕН ТЕОЛОГИЧЕСКИ ТРУД „НЕБЕСНИ ТАЙНИ“ (1749–1756) Сведенборг изпълнява една мисия – „да открие за хората духовния смисъл на Светото писание“. Обаче тези осем тома, изпълнени с богословски размисли и позовавания на виденията на автора, не намират много читатели, или поне не веднага. Затова Сведенборг подготвя поредица от по-малки и по-атрактивни книги, които отправят към „Небесни тайни“. Пет от тях се появяват през 1758 година, малко след 70-я рожден ден на автора. Всички те са написани на латински и са отпечатани в Лондон. Една от тях става най-известният труд на шведския философ-мистик – „За Небето и неговите чудеса и за Ада според видяно и чуто“. Другите четири са „Новият Йерусалим“, „Страшният съд“, „Белият кон“ и „Другите планети“.

Според разбирането на Сведенборг за Вселената, материалният свят, в който живеем, е само малка част от цялото. Той е заобиколен от обширни духовни светове. Първият от тях е светът на духовете, в който хората се намират непосредствено след смъртта. След известно време те или слизат в Ада, или се издигат на Небето. Самото Небе има сложна структура, която съответства на човешката форма. Всичко това авторът описва като „видяно и чуто“, посочвайки във Въведението: „...бе ми отредено цели тринадесет години да бъда едно с ангелите и да говоря с тях така, както говори човек с човека, а също да видя какво е на Небето и какво – в Ада. Сега вече ми е позволено да опиша видяното и чуто, надявам се с това да проясня невежеството и да разсея безверието.“

Както би могло да се очаква, богословският трактат на Сведенборг става обект на много критики. Един от най-известните му противници Джон Уесли отрича книгата като фантазия, ерес и дори нещо по-лошо – вдъхновена от „духа на мрака“. Мнозина други обаче разбират книгата като въведение към едно ново езотерично виждане на света, което позволява да се черпи вдъхновение от ангели и духове. Много големи поети и писатели ценят Сведенборг и в творчеството им се усеща неговото влияние – Блейк, Стриндберг, Балзак, Дьо Нервал, Достоевски, Емърсън, Борхес. Има и такива читатели, които виждат в „Небе и Аг“ началото на нова религиозна философия. Сведенборг винаги е имал сродни души, верни последователи, които пренасят словото му през вековете. Така е и до днес, особено в Англия и САЩ. На съвременния човек опитът на Сведенборг, каквото и да разбираме под това, може да подсказва, че е полезно на овеществяването на нашия свят да се противопостави умението да се вижда външното като израз на нашата морална природа. В един опит да се погледне на живота от такъв ъгъл винаги ще има нещо ясновидско. Независимо как се приема „видяното и чутото“ от Сведенборг, едно от важните послания на книгата е, че човек сам определя живота си тук, на земята, и след смъртта. „Човек е сътворен по подобие на Небето, но унищожава образа на Небето в себе си поради зла воля и лъжовна мисъл“ – казва шведският философ. Важното е да не угасиш небесната светлина в себе си.

Според шведския аристократ Карл Густав Тесин, един от първите читатели на „Небе и Аг“, в книгата „има толкова много нови и неочаквани обрати, че се чете на един дъх, без досада“.

А дали не е по-добре да напомним думите на Борхес: „Нека Раят съществува, въпреки че обитаваме Ага“?

ЕМАНУЕЛ СВЕДЕНБОРГ

• П О З Н А Й С Е Б Е С И С Е Р И Я

Превод от Христо Хаджитанев-Младши

Научен редактор Андрей Лешков

НѢБѢ

Н
АД

*Ако искате да закупите книги на ИК „Кибеа“,
можете да ги поръчате чрез най-близкия до вас
книготърговец, или на телефон (02) 988 0193,
както и на електронните ни пощи
bookstore@kibea.net и office@kibea.net.*

ЦЕНТЪР ЗА КНИГИ И ЗДРАВЕ „КИБЕА“
София 1000, ул. „Д-р Вълкович“ №2А
(близо до ул. „Ангел Кънчев“ и ул. „Солунска“)

Фирмена книжарница: 988 01 93

Emanuel Swedenborg
DE COELO ET EJUS MIRABILIBUS, ET DE INFERNO. EX AUDITIS ET VISIS

Copyright © Swedenborg Society, London
Published by arrangement with the Swedenborg Publishers International,
Bryn Athyn, USA

All rights reserved.

© Издателска къща „Кибеа“, 2004, 2015
© Христо Хаджитанев-Младши, превод, 2004
© Красимира Деспотова, графичен дизайн, 2015

ISBN 954-474-357-X

Съдържание

Въведение

13

ЗА НЕБЕТО

Господ е Бог на Небето	19
Божествеността на Господ създава Небето	22
Господният Божественост на Небето е любов към Него и обич към ближния	25
Небето е разделено на две царства	31
Има три небеса	34
Небесата се състоят от безброй общества	41
Всяко общество е Небето в по-малък вид и всеки ангел – в най-малък	46
Небето в цялост представя един човек	52
Всяко общество на небесата представя един човек	57
Всеки ангел има съвършен човешки облик	60
Небето като цяло и във всяка част представя човека, което произтича от Богочовешкостта на Господ	64
Събрано от „Небесни тайни“ за Господ и за Неговата Богочовешкост	70
Има съответствие между всичко на Небето и всичко в човека	75
Има съответствие между Небето и всичко земно	84
За Слънцето на Небето	94
Светлината и топлината на Небето	101
За четирите посоки на Небето	113
За промените в състоянието на ангелите на Небето	122
За времето на Небето	127
За представяното и явяваното на Небето	132
За одеждите, в които се появяват ангелите	135
За жилищата и домовете на ангелите	139

За пространството на Небето	144
За небесната форма, според която са устроени обществата и се извършва общуването	149
За управлението на Небето	158
За богослужението на Небето	163
За могъществото на ангелите на Небето	166
За речта на ангелите	171
За разговорите на ангелите с хората	179
За писмеността на Небето	188
За мъдростта на небесните ангели	193
За състоянието на невинност на ангелите на Небето	206
За състоянието на мир на Небето	214
За свързването на Небето с човешкия рог	220
За свързването на Небето с човека посредством Словото	228
За това, че Небето и Агът произлизат от човешкия рог	238
За езичниците или народите извън Църквата на Небето	244
За децата на Небето	254
За мъдрите и простите на Небето	267
За богатите и бедните на Небето	280
За браковете на Небето	290
За деянията на ангелите на Небето	307
За радостта и щастието на Небето	312
За необятността на Небето	330

ЗА СВЕТА НА ДУХОВЕТЕ И ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧОВЕКА СЛЕД СМЪРТТА

Всеки човек е дух по вътрешните си начала	348
За възкресението на човека от мъртвите и за влизането във вечния живот	355
След смъртта човекът е в свършена човешка форма	361
След смъртта човек запазва всички сетива, паметта, мисълта и чувството на любов, които е имал на света, като напуска само земното си тяло	370

След смъртта човек е такъв,	
какъвто е бил неговият живот на света	385
Удоволствията от живота на всеки	
се превръщат след смъртта в съответствия	402
За първото състояние на човека след смъртта	411
За второто състояние на човека след смъртта	417
За третото състояние на човека след смъртта,	
което е състояние на наставляване на онези,	
които отиват на Небето	431
Никой не отива на Небето само поради	
прякото милосърдие	440
За това, че животът, който води към Небето,	
не е така труден, както се смята	447

ЗА АДА

Господ управлява Ада	463
Господ не захвърля никого в Ада, а духът сам го прави	469
Всички от Ада са в злини и затова в лъжи	
поради любов към себе си и към света	474
Що е адски огън и скърцане със зъби	489
За коварството и изкусните хитрини на адските духове	499
За вида, местоположението и множествеността на адовете	505
За равновесието между Небето и Ада	513
За това, че свободата на човека	
зависи от равновесието между Небето и Ада	521

СЪБРАНО ОТ „НЕБЕСНИ ТАЙНИ“

За свободата на човека, за въздействието	
и за духовете, чрез които стават общуванията	527

ПОСЛЕСЛОВ. Принципът на Любовта и Мъдростта	
при Сведенборг и Петър Дънов	533

ЗА НЕБЕТО

и неговите чудеса

И ЗА АДА

според видяно и чуто

ЛОНДОН, 1758 ГОДИНА

• 1 •

ТАМ, КЪДЕТО ГОСПОД ГОВОРИ за свършека на вековете, което е последното време според Църквата, в края на пророчеството за своите бъдещи състояния на любов и вяра, казва:

И веднага подир скръбта на ония дни, слънцето ще потъмнее, и месечината не ще даде светлината си, и звездите ще изпадат от небето, и силите небесни ще се разклатят; тогава ще се яви на небето знамението на Сина Човечески; и тогава ще се разплачат всички земни племена и ще видят Сина Човечески да иде на небесните облаци със сила и слава голяма; и ще изпрати Ангелите Си с гръмогласна тръба, и ще съберат избраниците Му от четирите вятъра, от единия до другия край на небесата.

(Евангелие от Матей, 24:29-31)

Онези, които разбират тези думи в буквалния смисъл, вярват, че всички събития според описанието ще

се случат в последното време, наречено Страшен Съд; не само че Слънцето и Луната ще се затъмнят и звездите ще започнат да падат, че ще се появи знак Господен на Небето и че Сам Той ще стане зрим сред облаците, а с Него – ангели с тръба, но също, според друго пророчество, че целият видим свят ще бъде погубен, а сетне ще съществуват ново небе и нова земя. На това мнение са мнозина в Църквата днес. Но те не знаят тайните, които се крият в единичните съдържания на Словото; в тях се съдържа вътрешен смисъл. Тези събития не бива да се разбират като природни и земни, каквито са по буквален смисъл, а като духовни и небесни. Ето защо смисълът не бива да се търси в множеството от думи, а във всяка дума. Словото е записано в чисти съответствия, така че в крайна сметка всяка дума съдържа смисъла. Какъв е той, може да се разбере от изложеното и записаното в „Небесни тайни“, а също и в обяснението за *Белия кон* от Апокалипсис. От този смисъл се разбира, че в горния фрагмент Господ говори за своето пришествие от облаците: Слънцето, което ще се затъмни, означава Господ като любов; Луната означава Господ като вяра; звездите означават познанията за добро и истинно, или другояче казано, за любовта и вярата; знакът на Сина Човечески в Небето е появата на Божията истина; земните племена, които ще заплачат, означават всичко добро и истинно, тоест, цялата любов и цялата вяра; пришествието на Господа от облаците със сила и слава означава пък Неговото присъствие в Словото и откровението; облаците означават Словото според неговия буквален смисъл, докато слабата означава Словото във вътрешен смисъл; ангелите с гръмогласна тръба означават Небето, от-

където идва Божията Истина. Вече може да се прозре какво значат Господните думи: в сетните дни на Църквата, когато не ще има вече любов и вяра, Господ ще се яви в Словото като негов вътрешен смисъл и ще открие тайните небесни – тайни, които отсега натаък ще разкриваме постепенно – за Небето, за Ада, а също за живота на човека след смъртта. Макар че всичко това е описано в Словото, човекът на Църквата днес съвсем бегло познава Небето и Ада, да не говорим за живота след смъртта. Дори мнозина от онези, които са родени в Църквата, ги отричат, нитайки се кой идва при тях, за да им ги разказва. Но за да не може това желание за отрицание, което властва сред знаещите много за света, да повлияе и поквари простите по сърце и по вяра, бе ми отредено цели тринадесет години да бъда едно с ангелите и да говоря с тях така, както говори човек с човека, а също да видя какво е на Небето и какво – в Ада. Сега вече ми е позволено да опиша видяното и чутото, надявам се с това да проясня невежеството и да разсея безверието. Днес съществува такова непосредствено откровение, защото откровение е онова, което трябва да се разбира под Присъствие на Господа.